

TVŮRČÍ FOTOGRAFICKÉ TECHNIKY

K O N T R A S T

Němcová Marie

Jasový Tonální Tvarový Obsahový

Emotivní Vztahový Významový

Histogram HDR Úpravy jasu a kontrastu

OBSAH

Tvůrčí fotografické techniky

KONTRAST

Str.

1	Role kontrastu ve fotografickém	6
2	Kontrast prvků v obraze	13
2.1	Kontrast prvků figurativních a nefigurativních	13
2.2	Kontrast hlavního motivu	15
2.3	Kontrast a dojem prostoru	18
2.4	Kontrast a vyvážení obrazové scény	18
3	Druhy kontrastu	20
3.1	Jasový - tonální kontrast	21
3.1.1	Expoziční hodnota - EV	23
3.1.2	Dynamický rozsah	23
3.1.3	Histogram	32
4	Jas světla a tonalita	37
4.1	Tonální kontrast	39
4.2	Stíny	43
4.3	Odlesky	46
5	Barevný kontrast	48
5.1	Barevný kruh	49
5.2	Primární barvy základní	51
5.3	Druhy barevného kontrastu	54
5.4	Barva a realita	56
5.7	Barevný kontrast pomocí sekvence barvy	56

OBSAH

5.5	Barva a prostorovost	56
5.6	Barva a vyvážení prvků v obraze	58
6	Tvarový kontrast	63
7	Kontrast ostrosti a neostrosti	67
8	Kontrast obsahový	68
8.1	Věcný kontrast	70
8.2	Vztahový kontrast	71
8.3	Významový kontrast	73
8.4	Emocionální kontrast	76
9	High-key světlá tonalita	78
10	Low-key tmavá tonalita	81
11	Úprava jasu a kontrastu ve snímku	84
11.1	Automatická úprava jasu a kontrastu	85
11.2	Úprava pomocí příkazu z horní lišty	85
11.3	Úprava pomocí korekce expozice	85
11.4	Úrovně - úprava kontrastu jasu	87
11.5	S-Křivka	89
11.6	Formát RAW	92
11.7	Expozice na dva snímky	95
11.8	Externí světla, rozptylující osvětlení	95

OBSAH

	Str.
12	Bracketing 97
13	Úprava jasu a kontrastu pomocí Vrstev 97
14	Metoda HDR 102
15	Úprava pomocí filtru - Zaostření 107
16	Přechodový filtr 108
17	Úprava kontrastu v Lightroomu 109

V každém člověku je skryto tajemství a úkolem fotografa je, ho podle svých schopností odkrýt. Podaří-li se to, pak se toto odhalení vyjeví ve zlomku vteřiny v bezděčném pohybu, třpytu oka či krátkém nadzdvížení škrabošky, kterou všichni lidé nosí..."

Yousuf Karsh

KONTRAST

Kontrast je všeobecně vysvětlován jako vzájemné postavení dvou nebo více rozdílných kvantit téže kvality. Ve fotografickém snímku se stává významným výrazovým prostředkem a současně je také jedním ze základních skladebných principů pro uspořádání prvků v obraze.

Vytvoříme ho nejčastěji dvěma, ale i více prvky, které jsou dostatečně rozdílné. Vneseme tak do obrazu napětí a konflikt, ale jen za předpokladu, že je dostatečně velký, avšak kromě kontrastu osvětlení. Měli bychom ho podpořit vhodnou expozicí a rozmístěním prvků v obrazové scéně.

Snímek pomocí kontrastu oživíme a zatraktivníme. Může být na něm postaven obsah snímku, může ho spoluvytvářet nebo mít v něm pouze roli pomocnou. V menších rolích by se kontrast neměl prosazovat samostatně a je třeba s ním pracovat obezřetně. Na jedné straně by měl být dostatečně velký, aby si ho divák všiml a současně splnil svoji očekávanou roli v obraze, na druhé straně by neměl rušit obsah snímku, měnit ho nebo snímek pokazit.

Role kontrastu bude nedostatečná, postavíme-li ho na barevném kontrastu a to na červené a oranžové, což jsou barvy v barevném kruhu příbuzné a rozdíl mezi nimi je nepatrný. Pokud bude tonální kontrast naopak výrazný, mezi větvemi stromů bude prosvítat jasná obloha, bude to kontrast nevhodný, který snímek pokazí. Kontrast se objevuje téměř v každém snímku a to ve více rolích. Vždy by jeho role i síla měly být podřízeny obrazové myšlence.

1 Role kontrastu ve fotografickém obraze

Kontrast je ve snímku nepostradatelný a vyskytuje se v něm v řadě různých rolí. Vždy zvážíme, v jaké formě a roli kontrast použijeme a jak je schopen obsah snímku ovlivnit. Obsah snímku můžeme na kontrastu postavit nebo ho podpořit, ale také pokazit.

Kontrast můžeme vytvořit z jakýchkoliv prvků, třeba tonální, barevný, věcný, tvarový, velikostní, světelný, emoční, obsahový, vztahový nebo kontrast ostrosti a neostrosti. Není to jen rozdíl mezi světlem a stínem, ale může to být rozdíl mezi statickými a pohybovými prvky, mezi tvarem a velikostí prvků, nebo drobnokresbou a prázdnou plochou.

*"Pokud chceš snímku opravdu porozumět, potřebuješ kontrast,
ne lpění na jediné myšlence.*

Darth Traya

V tonalitě stojí proti sobě bílá a černá, v barvě si konkurují studené a teplé tóny nebo světlé a tmavé. Vytvoří ho prvky s hladkým a hrubým povrchem nebo podstatné a nepodstatné. Kontrast může být v pohybu a klidu, jednoduchosti a složitosti. Kruh proti čtverci, oblouk proti ostré hraně. Kontrast může být velmi rozmanitý a je v každém snímku, i kdyby v něm byla pouze tečka.

Umístíme-li vedle sebe dvě osoby skoro stejně velké, žádný kontrast nevznikne. Stejně tak dvě stejné ruce nebudou budit zájem diváka. Avšak ruka starce a malého dítěte kontrastem bude a navíc přibude do obrazu také emocionální složka.

Kontrast se objevuje v každém snímku a vždy v jiné roli. Měli bychom ho vnímat již při výběru námětu a zvolit takové kompoziční řešení, aby jeho obrazová role byla v souladu s obsahem snímku.

Útok a útěk

FOTOTIP

- ◆ *Kontrast ve fotografickém obraze mohou tvořit pouze prvky s dostatečnou rozdílností*
- ◆ *Síla kontrastu by měla odpovídat obsahové myšlence*
- ◆ *S kontrastem pracujeme s citem a zvažujeme jeho roli v obraze*

Obsahová role kontrastu

Na kontrastu můžeme založit obsah snímku, když postavíme proti sobě dvě základní figury s rozdílnou činností, emocemi, pocity, vztahy, výrazem, gestem nebo tvarem. Nemusí to být jen kontrast figurativních, tedy skutečných prvků, ale také nefigurativních, jako je barva nebo tonalita, kdy jejich porovnání je značně rozdílné a zajímavé. Některý kontrastní vztah můžeme představit jako zcela zřejmý, emotivně silný, jiný pouze náznakový. Mladá dívka a stařenka nebo dívka a v dále odcházející muž.

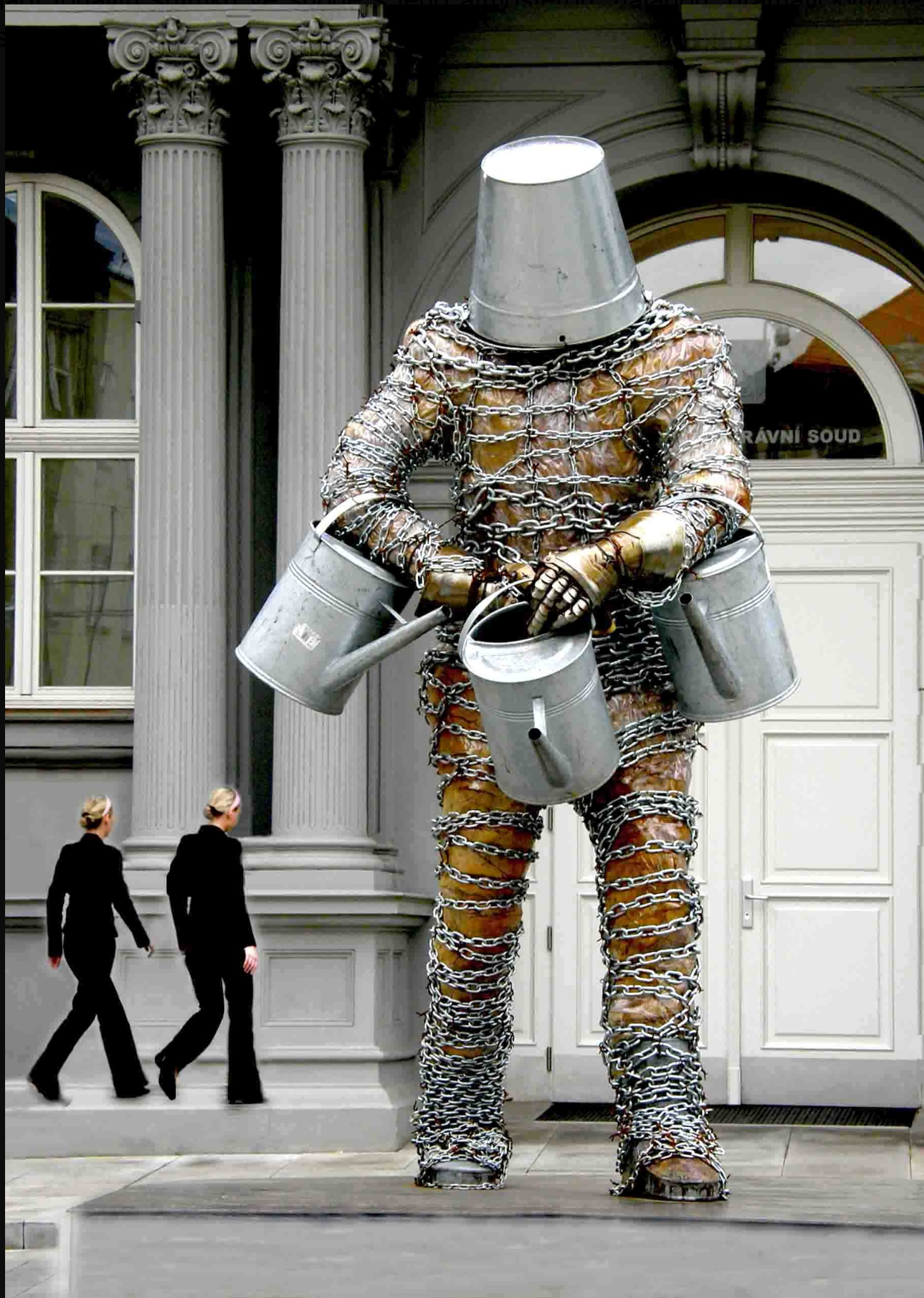
Důležitý je nejen obsah snímku, ale i důraznost kontrastu. Dramatický obsah, rozporuplný, znázorníme výrazným kontrastem prvků, které stojí proti sobě. Využít můžeme silný kontrast mezi barvami, tonalitou, ostrostí a neostrostí. Portrét jemné dívky vyžaduje naopak jemný kontrast. Předvedeme-li nedůležitý prvek v pestrých barvách, opticky ho zvýrazníme a hlavní motiv v barvách mdlých ustoupí do pozadí a obsah snímku se změní nebo znehodnotí.

Tvůrčí role kontrastu

V této roli nemusí být obsah snímku na kontrastu postaven, ale třeba na souladu. Kontrast obsah snímku spoluvytváří, podílí se na jeho obrazové stavbě. Bez něj by snímek vyzněl zcela jinak. Osamělá postava v krajině je zasazena v prostoru, jehož dojem kontrast spoluvytváří. Bez něj by snímek vyzněl plošně a osamělost bez prostoru by se ze snímku vytratila.

Kontrast dokáže pomocí ostrosti a neostrosti, barev, tonality, jasů, tvarů podpořit obsah snímku a je jedno, jestli je jeho obsah protichůdný nebo naopak v jednotném vyznění, tedy v souladu.

Kontrast zobrazí prostor a perspektivu, vyváží obrazové prvky, zvýrazní je nebo naopak potlačí a celkově naladí tonalitu snímku ve shodě s jeho atmosférou, náladou, dramatickým nebo naopak klidným obs

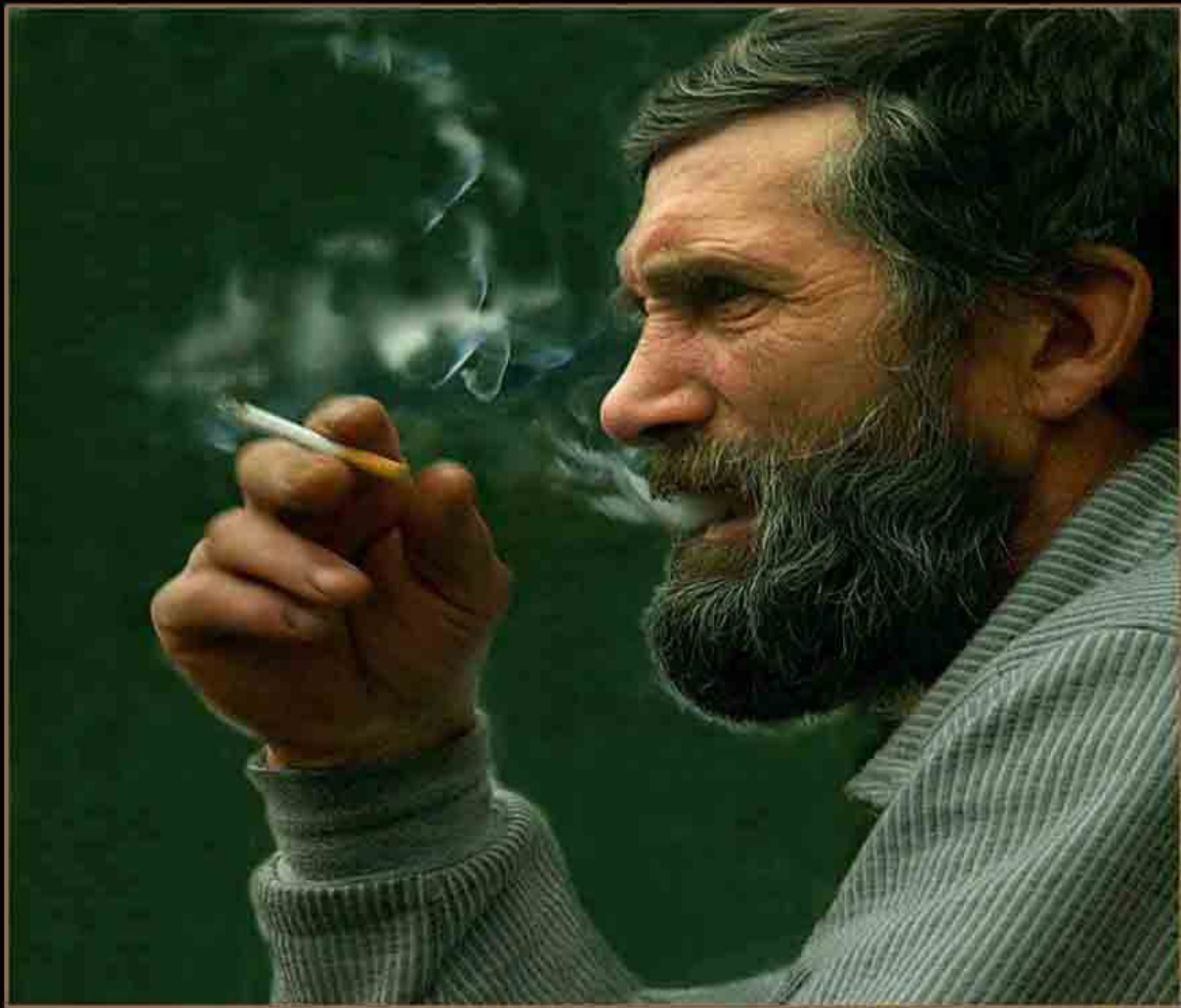
Obsah snímku je postaven na kontrastu postav - neživá a živé. Ve snímku najdeme daleko více kontrastů, v množství postav, počtu zavazadel, oblečení, pokrývce hlavy, velikosti a určitě by se ještě nějaký další kontrast našel.

→ Podpurná role kontrastu

Může to být kontrast jakýkoliv, třeba barevný, kdy barva oddělí hlavní motiv od pozadí. Objekt na snímku bude hlavním motivem i bez barvy, ale barevný kontrast ho více zvýrazní. Podpurný kontrast se samostatně a výrazně neprosazuje, ale jeho role ve snímku je nepostradatelná. Tvaruje, modeluje, naznačuje hrany prvků, porovnává velikostně, odděluje je od okolí. Drobné prvky v pozadí obsah snímku jenom doplňují, ale potřebují být s ostatními prvky v kontrastu pomocí tonality, barvy, ostrosti a neostrosti. Tento kontrast by neměl být výrazný, aby se neprosazoval na úkor hlavního motivu. Většinou je ve snímku více podpurných kontrastů a jejich hlavním úkolem by měla být podpora obsahu snímku, nikoliv jeho změna.

Obsah snímku není založen na kontrastu. Postava nahoře má větší „váhu“, je vyvážena třemi postavami dole. Kontrast v množství pomáhá vyvážit snímek, působící spíše výtvarně. Barevný kontrast mu dodává atmosféru.

Barevný kontrast má ve snímku pouze roli podpůrnou. Teplá barva obličeje předstupuje před studenou zelenou, obličej je tak výraznější. Pokud snímek převedeme do černobílého provedení, jeho obsah zůstane zachován, změní se pouze forma, kterou obsah prezentujeme. Kontrast barevný, který měl roli podpůrnou, se ze snímku vytratil a nahradil ho kontrast tonální, který obličej zvýraznil a to také v roli podpůrné. Záleží tedy na tom, pro jakou formu předvedení obsahu se rozhodneme.

2 Kontrast prvků v obraze

Nejdříve si ujasníme obsah snímku. Vybereme hlavní motiv a k němu pozadí nebo další prvky. Hledáme vztahy mezi nimi, mezi světlem a stínem, tvary, liniemi, velikostí nebo barvou. Zvážíme, jaký kontrast mezi jednotlivými prvky vzniká. Ujasníme si, zda chceme vyjádřit soulad nebo kontrast a zda k podpoře obsahu je kontrast potřeba. Podle toho volíme takové stanoviště a úhel pohledu, které podpoří kompoziční uspořádání ve snímku, aby bylo v souladu s naším obsahovým vyjádřením.

2.1 Kontrast prvků figurativních a nefigurativních

Kontrast má nekonečné množství podob. Vždy se jedná o rozdílné postavení dvou prvků a to figurativních, tedy konkrétních objektů nebo nefigurativních, jako je např. barva, tonalita, ostrost a neostrost. Zdůrazněním jejich rozdílnosti dodáváme do snímku další rozměr a vyvoláváme napětí v reálné nebo abstraktní scéně. Jelikož se tyto prvky objevují v každém snímku, je i jejich kontrast součástí každé obrazové scény.

- ◆ **Kontrast figurativních prvků** - postavíme proti sobě dva skutečné objekty, tedy figury. Jejich rozdílnost můžeme zdůraznit ve vzhledu, tvaru, významu, výrazu, velikosti, pocitech, počtu nebo významu.
- ◆ **Kontrast nefigurativních prvků** - vytvoříme z rozdílnosti barev, tonality, linií, ostrosti a neostrosti a zejména osvětlení a jasů. Síla jejich rozdílnosti by měla odpovídat jejich roli v obraze.

„Digitální aparát toho zvládne hodně. Avšak výběr námětu, spolu s kompozicí obrazu, zůstává doménou fotografa, neboť jejich prostřednictvím vkládá do snímku své zkušenosti i vlastní tvůrčí nápady.“

Každý prvek má v obraze určitou hodnotu, vlastnost a váhu a mezi jednotlivými prvky vznikají různé vztahy. Kontrast tyto hodnoty porovnává, ukazuje na jejich rozdíly. Pokud vkládáme do obrazu dvě odlišné figury, měl by rozdíl mezi nimi být dostatečný a zřetelný. K dominanci by měly hlavnímu motivu dopomoci prvky nefigurativní, jako barva, ostrost a neostrost nebo tonalita. Role těchto prvků bude výrazně menší i když budou na hlavní motiv navazovat.

Pes, jako hlavní motiv, je ostrý a dívka, jako motiv vedlejší, je neostrá. Oba motivy spojují šikmé linie, jako prvek nefigurativní. Současně přispívají k vytvoření dojmu prostoru v obraze a to svojí šikmou polohou. Barva a tonalita odlišují oba prvky od pozadí.

2.2 Kontrast hlavního motivu

Hlavní motiv je dominantou snímku. Aby se jí stal, je potřeba, aby se odlišoval od ostatních prvků. Opticky musí být blíže k divákovi, ostrý na neostrém pozadí, barevně a tonálně výraznější, než jeho okolí. Abychom dokázali hlavní motiv od ostatních prvků a okolí odlišit, k tomu slouží především kontrast ve všech možných podobách.

Kontrast hlavního motivu a pozadí

Je to kontrast zásadní, který podporuje dominanci hlavního motivu a umožňuje mu, aby vynikl, stal se vizuálně přitažlivý a zvýšila se jeho významová důležitost. Jinak by tmavovláska splynula s tmavou stěnou a blondýna se světlou.

Hlavní motiv odlišíme od pozadí především pomocí:

- ⇒ **Tonality**, kdy vynikne tmavý hlavní motiv na světlém pozadí a obráceně
- ⇒ **Barvy**, kdy výrazně barevný hlavní motiv vynikne na nevýrazném pozadí
- ⇒ **Ostrosti a neostrosti**, kdy vynikne ostrý hlavní motiv nebo ostrá jeho část, na neostrém pozadí

Hodláme-li zachytit jakoukoliv scénu, zvolíme nejdříve hlavní motiv a jeho pozadí, od kterého by se tonálně a barevně odlišoval. Využijeme také kontrast ostrosti a neostrosti pomocí nastavení expozice nebo provedeme úpravu až v editoru počítače. Existují snímky, na kterých hlavní motiv zabírá celou obrazovou plochu a pozadí chybí. Může to být snímek květu nebo detailní portrét. V něm kontrast hlavního motivu a pozadí nenajdeme, ale objeví se jiný, třeba tvarový nebo velikostní.

Kontrast hlavního motivu a motivu vedlejšího

Nejužší vztah má hlavní motiv k motivu vedlejšímu, pokud ve snímku je. Může s ním být v souladu nebo kontrastu obsahovém, ale každopádně v kontrastu zobrazení a umístění. Vedlejší hlavní motiv by měl být méně výrazný, než motiv hlavní, barevně nebo tonálně, rozostřený nebo jen jeho část. Další kontrast mezi těmito dvěma prvky je v umístění na obrazové ploše. Vhodná je pro ně klasická kompozice. Hlavní motiv vložíme blíže k pravému spodnímu rohu obrazu, tedy do místa hlavní pozornosti. Vedlejší motiv naopak blíže k hornímu levému rohu obrazu, tedy do místa vedlejší pozornosti. Je jedno, jestli mezi těmito dvěma prvky je soulad, něco je spojuje, nebo naopak rozděluje a jsou spolu obsahově v kontrastu. Kontrastní musí být jejich významový rozdíl, kdy hlavní motiv je prvek dominantní, který vyžaduje zvýraznění, kdežto motiv vedlejší musí ustoupit do pozadí obsahově i opticky.

Hlavní motiv je oddělen od pozadí neostrotí. Pozadí pouze podává informaci, že souboj neprobíhá ve volné krajině, ale v aréně, ohraničené plotem. Kontrast neostroti je tedy prvkem podpůrným. Tři hlavy tvoří optickou obloukovitou linii, která všechny tři aktéry spojuje a snímku dodává více dynamiky.

☀ Kontrast hlavního motivu s ostatními obrazovými prvky

Hlavní motiv musí být od ostatních prvků oddělen opticky a neměl by se jich vůbec dotýkat hranou. Ať už mají tyto prvky k hlavnímu motivu jakýkoliv vztah, opticky by měly být odděleny kontrastem tonálním, barevným nebo ostrostí a neostrostí.

Hlavní motiv může být s nimi obsahově v souladu, ale také v kontrastu. Pak mezi nimi vznikne napětí, konflikt nebo emocionální soupeření, pokud dodržíme podmínku dostatečné rozdílnosti. Drží-li dívka květinu, je to prostý fakt. Pokud by držela meč, je to vzpoura nebo obrana, kterou se bude divák snažit pochopit a vysvětlit.

„Dívka v plesových šatech v plesovém sále je prostým faktem, kdežto u trosek hradu je konfliktní hádankou.“

Ján Šmok

2.3 Kontrast a dojem prostoru

Dojem prostoru pomáhá navodit řada fotografických technik a jednou z nich je kontrast. Provádí to tak, že od sebe opticky oddělí prostorové roviny a to pomocí:

- ⇒ **Ostrosti a neostrosti**, neboť ostré vnímáme vpředu a neostré v dáli
- ⇒ **Vzdušné perspektivy**, kdy zachytíme tmavé popředí a světlé, mlhavé dálky, které doprovází vzdušný opar
- ⇒ **Tonality**, kdy tmavší popředí je v kontrastu se světlou obrazovou plochou v pozadí
- ⇒ **Barev** a to pomocí kontrastu mezi nimi. Teplé, pestré a syté barvy vidíme i ve skutečnosti v popředí, kdežto studené, mdlé a světlé v dáli. Rozdíl těchto barev pomáhá navodit na snímku dojem prostoru.

2.4 Kontrast a vyvážení obrazové scény

Fotografický obraz by měl působit uceleně a vyváženě. Toho dosáhneme použitím vhodné kompozice a to klasické, diagonální, třetinové nebo výjimečně středové. Ke správné kompoziční volbě a také volbě formátu snímku, nás navede tvar hlavního motivu a rozložení prvků v obraze. Dalším prvkem, který k vyvážení obrazové plochy přispívá, je zejména kontrast tonální, barevný, tvarový, ostrosti a neostrosti, velikosti, nebo tvarový.

Ideální skladbou fotografického obrazu je asymetrie prvků, tvořící harmonicky vyvážený celek, za pomoci kontrastu. Symetricky by měl obraz působit zcela výjimečně, neboť asymetrické vyvážení je daleko vhodnější. Vyvažovat můžeme:

- **Malý a výrazný prvek**, "těžší" svojí významovou váhou, vyvážíme větší nevýraznou plochou
- **Barevně výraznou**, malou plochu vyvážíme větší a barevně méně výraznou plochou
- **Světlý malý bod** bude vyvážen větší, třeba šedou, méně výraznou plochou
- **Velká figura** bude vyvážena větším množstvím menších figur. Vyvážení figur je také podmíněno jejich významovou hodnotou, nejen velikostí, počtem a tvarem apod.

Asymetrie by měla nabídnout obě poloviny obrazu rozdílně, přesto opticky vyvážené.

Vyvážení barev je záležitost značně složitá, kdy vyvažujeme barvy studené a teplé, syté a mdlé, lehké a těžké, pestré a klidné.

"Vizuální vjemy jsou pro člověka velice důležité. Celý náš svět je jedna velká vizualizace."

Soňa Lechnerová

Dívka, jako hlavní motiv, je vyvážena rozhozenými kužely. S jejich červenou barvou je v souladu, zelená sukňe je však v kontrastu se žlutými kužely. Diagonální kompozice dodává pohybovému snímku dynamiku. Snímek doplňuje rámeček v barvě jednoho kužele.

3 Druhy kontrastu

Kontrast má řadu podob, kterými ovlivňuje obsah a vzhled snímku a to zejména tonálně, jasově a pomocí barevného vyznění. Kontrast bychom měli využívat jak vizuálně, tak obsahově ke zdůraznění, které je opodstatněné.

Dramatický obsah vyžaduje silný kontrast, jemné prvky a poetický obsah kontrast jemný jako vánek nebo jen jeho náznak. S kontrastem na snímku je to jako s kontrastem v životě. Někdy nás přitahuje, jindy odděluje, a pokaždé je jiný.

Kontrast se může týkat celé scény nebo jen některých jejích částí. Mohou se jevit silně kontrastně nebo je kontrast rozložen v celé obrazové ploše stejnoměrně. Měl by být vždy v souladu s obsahem snímku, čehož dosáhneme nastavením expozice a kompozicí scény. V obsahové i pomocné roli by měly kontrastní prvky stát proti sobě. Napětí, které kontrast provází, vytváří ve snímku harmonii. Proto je vhodnější vsázet snímku spíše na dynamickou rovnováhu, než na statickou. Statická však může také zaujmout, je-li zajímavě podána. Nápad, jak zaujmout, vyžaduje každý snímek.

Kontrast se dokáže ujmout hlavní role ve snímku nebo ho více či méně ovlivnit. Můžeme využít jeden ze základních druhů kontrastů:

- **Kontrast jasový neboli tonální**
- **Kontrast barevný**
- **Kontrast tvarový**
- **Kontrast ostrosti a neostrosti**

"Pro mě je kontrast mezi protichůdnými vjemy v podstatě základem vyjádření. Zdá se mi, že to pak mnohem více otevírá vnímání. A zároveň dodává vnímajícímu svobodu."

Petr Marek - filmový režisér

3.1 Jasový - tonální kontrast

Úkolem objektivu každého fotoaparátu je vytvořit na senzoru ostrý obraz, odpovídající námi zvolenému výřezu scény. Úkolem senzoru je, aby tento obraz převedl, pokud možno věrně, do elektronické podoby, jehož výsledkem je soubor JPEG nebo RAW.

Lidské oko okamžitě reaguje na místa s největšími světelnými rozdíly a více si jich všímá. Nápadnější je i detail, který je více osvětlen na tlumeném pozadí, než méně výrazná větší plocha. Záleží také na sousedství osvětlených barev. Budeme-li mít bílou vedle černé, bude kontrast vyšší a bílá svítivější, než kdyby ležela vedle bleděmodré. Bílá partie snímku ohraničená černou, přitahuje pozornost stejně, jako černá silueta na světlém pozadí.

Pokud vytváříme tvůrčí snímky, nastavujeme ostrost a neostrost podle zvoleného obsahu a stejně tak využíváme osvětlení a nastavujeme expozici. Někdy obsah snímku vyžaduje co nejvěrnější zobrazení scény a to pomocí ostrosti i tonality, jindy se potřebujeme od reality odlišit nebo zcela vzdálit. Zákoutí úzké uličky, kterou prochází zahalená postava, je poměrně dobře osvětlené, ale my si dovedeme představit ponurost scény, stísněnost nebo její tajemnost. K tomu potřebujeme nastavit expozici tak, aby scéna vyšla tmavěji, než ve skutečnosti. Můžeme ji exponovat co nejvěrněji s realitou, ponechat ji tak nebo ztmavit až v editoru počítače.

Nastavit správně expozici a to v souladu s představou o budoucím tonálním a jasovém zobrazení scény nebo provádět její úpravy v editoru počítače, nám pomůže zobrazení na histogramu a to v porovnání s dynamickým rozsahem scény.

Rozložení tonální nebo jasové škály - představíme si tonální škálu, na jejímž jednom konci a to levém, je černý bod a na opačném konci bílý bod. Mezi těmito dvěma body je škála, která má třináct dílků šedé. Některý fotografický obraz využije většinu této škály, jiný vyžaduje k podpoře svého obsahu pouze tmavé nebo naopak světlé tóny.

Pokud se nejedná o momentku, nastavíme expozici a než zmáčkeme spoušť, můžeme si porovnat rozdíl nastavení expozice podle svého odhadu s výsledkem, který naměřil expozimetr našeho digitálního aparátu. Nastavení vlastních expozičních hodnot se nám zobrazí na displeji aparátu a vedle je uveden jejich rozdíl, a to + nebo - EV, oproti měření expozimetrem aparátu.

Tonální škála začíná bílou, která je prokreslená, využívá menší část šedých tónů. Většina tmavých tónů je prokreslena, ale místy přechází až ke zcela černé, tedy k podpalu, místům bez kresby.

3.1.1 Expoziční hodnota - EV

Jeden stupeň, tedy 1 EV (Exposure Value - expoziční hodnota) je jednotka, která udává expoziční hodnoty.

- 0 EV** - odpovídá intenzitě světla, při kterém je snímek "správně" exponovaný a váže se k 18% šedé, a to při určité cloně, expozičnímu času a ISO.
- + 1 EV** - znamená zdvojnásobení množství světla, které dopadá na senzor
- 1 EV** - znamená poloviční osvit senzoru

Čtyřnásobné zvýšení osvitů se značí + 2 EV, osminásobné + 3 EV. Protože 1 EV odpovídá změně clony o jedno clonové číslo, hovoří se někdy o cloně místo o 1 EV.

V praxi nastavíme manuálně určitou expozici a expozimetr naměří něco jiného. Vedle námi zvoleného nastavení, uvede aparát na displeji, že expozimetr naměřil + 1 EV, což znamená, že naměřil expozici tak, aby do aparátu vniklo dvojnásobné množství světla, než jsme naměřili my. Pokud expozimetr poslechneme, bude jedno, jestli to provedeme prodlouženým expozičním časem nebo zvýšením clony o jedno clonové číslo.

3.1.2 Dynamický rozsah

Na každém snímku najdeme nejtmaší a nejsvětější místo. Mezi těmito dvěma místy je jasový neboli tonální rozdíl - dynamický rozsah. Některý snímek může mít malý rozdíl jasů a scéna je až mdlá, jiný je velmi kontrastní a rozdíl mezi jasy je značný. Oba snímky mají malý dynamický rozsah, protože neobsáhnou jasově celou scénu.

Fotografujeme-li tmavý až černý strom a světlou oblohu s bílými mraky, tak dynamický rozsah této scény bude dán jasovým rozdílem mezi mrakem a stromem. Tento jasový kontrast neboli tonální rozsah scény měříme v jednotkách EV.

Pokud senzor aparátu není schopen měřit v některých místech světlo, objeví se na snímku bílé a černé plochy bez kresby a detailů. Světlym místům říkáme "přepaly", tmavým "podpaly".

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.